

การมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูในโรงเรียนอำเภอนาทอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2

เสรี หมีนพล

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2552

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ เสรี หมั่นพล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)

.....กรรมการ
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกลีกร)

วันที่ 25 เดือน ๕ เดือน พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ธร
สุนทรายุทธ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้คำแนะนำข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และความเอาใจใส่ด้วยดี
ตลอดมา

นอกจากนี้ความสำเร็จของงานนิพนธ์ยังเกิดจากความอนุเคราะห์และความร่วมมือจาก
คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ ดร.สุรัตน์
ไชยชมภู ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ เพื่อการปรับแก้งานนิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่
ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สุเมธ งามกนก ดร.รุ่งทิพย์ พรหมศิริ และนายสนธิ คงภักดี ที่ได้
ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม รวมทั้ง
ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการวิเคราะห์องค์ประกอบ ให้มีความตรง
เชิงเนื้อหาและการใช้ภาษาที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนของ
อำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบบุรี เขต 2 ที่ตอบแบบสอบถามทุกท่านและ
ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อผู้กล่าวนามมาแล้วข้างต้น คุณค่าของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ขอน้อม
บูชาในพระคุณของคุณพ่อพยอม คุณแม่จวี หมื่นพล ผู้ให้ชีวิต มีสติปัญญา และคุณธรรมเป็น
เครื่องชี้นำชีวิตของผู้วิจัย ตลอดทั้งนางสมนึก หมื่นพล ซึ่งเป็นภรรยา ที่ให้ความช่วยเหลือและ
เป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา จนงานนิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี

เสรี หมื่นพล

50926898: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ การบริหารงาน/ โรงเรียน/ อำเภอพานทอง/ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต

เสรี หมั่นพล: การมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูในโรงเรียนอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 (THE PARTICIPATION OF TEACHERS IN SCHOOL ADMINISTRATION OF AMPHUR PANTHONG UNDER OFFICE OF CHONBURI EDUCATIONAL SERVICE AREA 2) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ธร สุนทรายุทธ, Ph.D. 90 หน้า. ปี พ.ศ.2552.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูในโรงเรียนอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูโรงเรียนอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 181 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 52 ข้อ สถิติที่ใช้ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูในโรงเรียนอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารบุคคล
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูไม่มีวิทยฐานะและมีวิทยฐานะมีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูในโรงเรียนอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของครู โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูในโรงเรียนอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันใน ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อไทย	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
คำถามในการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	5
กรอบแนวคิดเห็นในการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย	6
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
สภาพทั่วไปอำเภอพานทอง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน	14
การบริหารแบบมีส่วนร่วม	23
การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียน	35
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	45
การรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	78
ภาคผนวก ก	79
ภาคผนวก ข	83
ภาคผนวก ค	89
ประวัติย่อของผู้วิจัย	91

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนอำเภอฟานทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	44
2 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและระยะเวลาเปิดดำเนิน กิจการของโรงเรียน	49
3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมการบริหารงาน ของครูในโรงเรียนอำเภอฟานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน	50
4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมการบริหารงาน ของครูในโรงเรียนอำเภอฟานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมและรายข้อ.....	51
5 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมการบริหารงาน ของครูในโรงเรียนอำเภอฟานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ	52
6 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมการบริหารงาน ของครูในโรงเรียนอำเภอฟานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ	53
7 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมการบริหารงาน ของครูในโรงเรียนอำเภอฟานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมและรายข้อ.....	54
8 เปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูในโรงเรียนอำเภอฟานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของครูโดยรวม.	55
9 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมการบริหารงาน ของครูในโรงเรียนอำเภอฟานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน	56
10 เปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูในโรงเรียนอำเภอ พานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพครู	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 เปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูใน โรงเรียนอำเภอพานทอง จำแนกตามขนาดโรงเรียน	58
12 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูใน โรงเรียนอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียน	59
13 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูใน โรงเรียนอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารทั่วไป จำแนกตามขนาดโรงเรียน	59
14 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูใน โรงเรียนอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียน	60
15 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูในโรงเรียน อำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2	90

สารบัญภาพ

ตารางที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	6
2 แผนที่ตั้งอำเภอพานทอง	11
3 แสดงชั้นบันไดของลักษณะการมีส่วนร่วม	26
4 แสดงระดับของการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ Arnstien	29